

Archeologienota
Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem
Linkebeek - Brouwerijstraat

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2401054
Auteurs :	Steven Mortelmans Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	28 november 2024
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2024E374
Wettelijk depot :	D/2024/15.001/81

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1777; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Steven Mortelmans

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2024/15.001/81

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	8
Ondertekening.....	9

Deel 2: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2024E374 (bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Vlaams Brabant Gemeente: Linkebeek Adres: Brouwerijstraat (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Linkebeek, sectie A, percelen 130R, 130S, 130W, 99, 98.
Bounding Box	Punt 1: X = 147221, Y = 162478 Punt 2: X = 147371, Y = 162728
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	17 721 m ²
Oppervlakte bodemingreep	7 502 m ²
Einddatum bureauonderzoek	28 november 2024
Relevante termen¹	Vlaams Brabant; leemstreek; natte gronden; beekvalleien; watermolens; Steentijd; Romeinse Tijd; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd.
Bebouwde zones	Het projectgebied is bebouwd met verschillende bijgebouwen. De Linkebeek stroomt centraal door het projectgebied. Ten westen van de Linkebeek ligt het oude zwembad van de gemeente.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

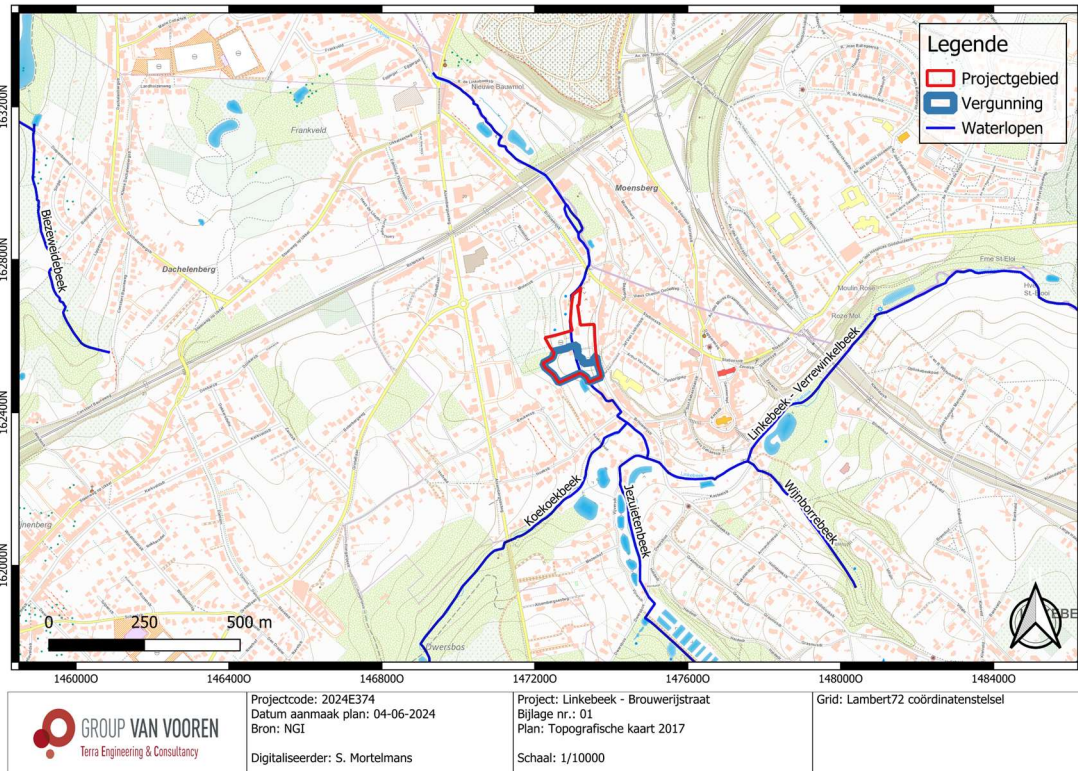

Fig. 2.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

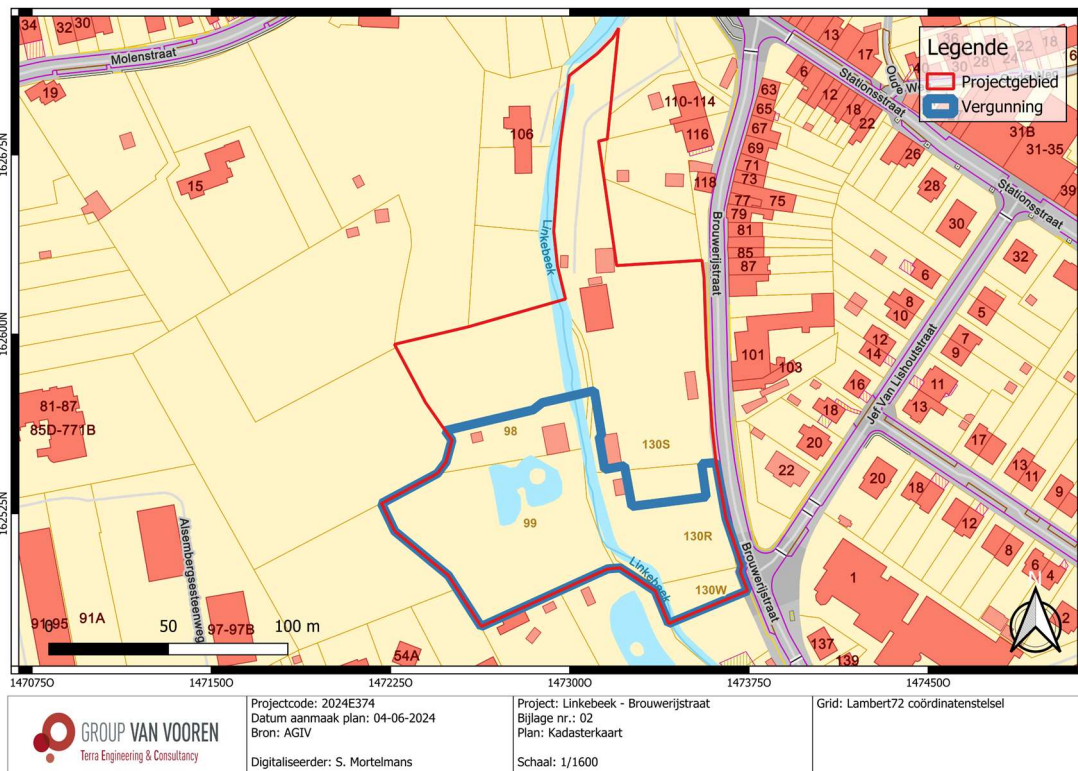

Fig. 2.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 2.3: Meest recente luchtfoto (2023) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

De onderzoekslocatie bevindt zich ten westen van de historische dorpskern van Linkebeek, een dorp dat slechts laat in de 20ste eeuw intensief ontwikkelde maar minstens teruggaat tot de Volle Middeleeuwen. De kerk is te situeren op één van de heuveltoppen in de omgeving. Het projectgebied situeert zich in de vallei van de Linkebeek. Deze beek stroomt ook van zuid naar noord door het terrein.

Verder bouwend op de bovenstaande geomorfologische analyse, levert de bodemkaart bijkomstig vier inzichten op inzake de aardkundige situatie. Ten eerste kan de huidige topografie van de omgeving gecorreleerd worden aan de sedimenttypes, met lemige hellingsafzettingen in de westelijke en noordwestelijke hoeken van het terrein. De rest van het terrein is gekarteerd als bebouwde zone. De omliggende Abp-bodemserie, en vermoedelijk een Adp-, Aep- of Afp-bodemserie ter hoogte van de Linkebeek, kan echter ook nog aanwezig zijn binnen deze zone van het terrein. Deze colluviale afzettingen kunnen, net als de alluviale afzettingen van de Linkebeek, een gunstig effect gehad hebben op de bewaring van archeologische artefacten- en grondsporensites.

De topografische, geomorfologische en bodemkundige situatie met een gradiënt richting het oosten verhogen het aanwezigheidspotentieel van zowel Steentijd artefactensites als grondsporensites. Daarbij komt ook nog eens een hypothetisch gunstig bewaringspotentieel door afdekking door colluvium en/of alluvium. Hypothetisch wordt het archeologisch potentieel op basis van alle bovenvermelde argumenten voor het projectgebied als hoog ingeschat.

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er een hoog archeologisch potentieel is ter hoogte van het projectgebied voor waarden uit de Steentijd t.e.m.

de Nieuwe tijd. In de omgeving van het terrein werd tot op heden nog maar weinig systematisch archeologische onderzoek uitgevoerd in de vorm van vooronderzoeken met ingreep in de bodem en opgravingen. Enkele toevallsvondsten op 580 m ten oosten en 650 m ten zuidoosten van het terrein geven blijk van menselijke aanwezigheid vanaf de Steentijd. Daarnaast werden er enkele erfgoedonderzoeken uitgevoerd met betrekking tot voormalige molens, kastelen en de kerk van Linkebeek. De verrichte bureauonderzoeken binnen een straal van 1 km rond het projectgebied wijzen in de meeste gevallen op het hoge potentieel voor Steentijdartefactensites.

Het hypothetisch hoog archeologisch potentieel kan echter afwijken van de realiteit ter hoogte van het terrein. Het terrein bleef onbebouwd tot de tweede helft van de 20ste eeuw, met uitzondering van een ovaal vijver die op de topografische kaart van 1939 gekarteerd is. De terreininrichting verandert zeer sterk na WOII. Vanaf de topografische kaart van 1969 is het terrein ingericht als openluchtzwembad met een tennisveld in het oostelijke deel. Na de sluiting van het zwembad in 1993 overgroeide het terrein met planten en bomen. Deze situatie is tot op de dag van vandaag aanwezig.

Op de topografische kaarten uit de tweede helft van de 20ste eeuw worden twee rechthoekige zwemvijvers weergegeven in het westelijke deel van het terrein. De luchtfoto's tonen het centrale zwembad. Deze zwemlocaties zijn ook zichtbaar op het Digitaal Hoogte Model, waaruit opgemaakt kan worden dat deze zone structureel verstoord is. De gebouwen toebehorend aan het zwembad hebben naar alle waarschijnlijkheid reeds matige verstoringen teweeggebracht.

Tijdens een terreinbezoek op 7 juni 2024 werden diverse vergravingen vastgesteld in het westelijke deel van het terrein. Hier kan vastgesteld worden dat de ontwikkelingen in de westelijke zone een zeer schadelijke impact hebben gehad op het bodemarchief.

Tijdens het terreinbezoek werden er ook vier controleboringen uitgevoerd in het **oostelijke** deel van het vergunningsgebied. Deze hadden tot doel het vaststellen van de gaafheid van het bodemarchief of de impact van eventuele verstoringen op de bodemopbouw. De controleboringen toonden aan dat het grootste deel van het terrein tussen ca. 200 en 90 cm-mv verstoord is (zie tabel 1.1). De geplande werken in deze zone houden in dat het huidige sportveld herbestemd en heraangelegd zal worden. De diepte van de toekomstige verstoring bedraagt maximaal 29 cm-mv, maar gezien de diepte van de huidige verstoringen heeft deze bodemingreep hoogstens een zeer beperkte en lokale impact op de onverstoorde bodem ter hoogte van Boring 4. Hier werd de ongeroerde bodem immers op 30 cm-mv aangetroffen.

De diepgaande bodemingrepen in het **westelijke** deel vinden plaats binnen een zone die reeds diep verstoord is door de aanleg van de voormalige zweminfrastructuur. Ter hoogte van het zuidoostelijke deel van het terrein wordt de Linkebeek verbreed tot ca. 15 m en wordt de loop tot ca. 2 m naar het oosten opgeschoven. Op basis van de geplande werken wordt het terrein ten oosten van de Linkebeek voorzien voor een sportveld, waarvoor het terrein eerst genivelleerd zal worden (tot ca. 29 cm-mv), waarna het opgehoogd wordt (ca. 13 cm+mv). Deze zone van 410 m² beslaat ca. 5% van het volledige vergunningsgebied. 95% van het terrein is dus reeds verstoord of is niet toegankelijk door de aanwezigheid van de Linkebeek. Bovendien zullen de bodemingrepen ter hoogte van het nieuwe tennisterrein slechts zeer beperkt zijn.

Op basis van de beperkte oppervlakte en beperkte diepte van de toekomstige bodemingreep en het sterk verstoorde en versnipperde bodemarchief weegt archeologisch vervolgonderzoek kosten-baten niet op tegen de mogelijke kenniswinst. Bijgevolg wordt een **vrijgave van het terrein** geadviseerd.

3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Vermits een vooronderzoek met ingreep in de bodem niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 28 november 2024.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV